

Đến đất nước Hồi giáo Pakistan để khám phá di sản Phật giáo

ISSN: 2734-9195

16:15 30/06/2025

Theo Tổ chức Du lịch Thế giới (UNWTO), mỗi năm có khoảng 300-330 triệu du khách thập phương hành hương đến thăm các địa điểm tôn giáo quan trọng nhất trên thế giới.

Tác giả: **Sarmad Ishfaq**

Viết dịch: **Thích Vân Phong**

Nguồn: <https://buddhaweb.com>

Thường niên, có đến hàng triệu người trên khắp thế giới tham gia vào các chuyến hành trình tâm linh là những chuyến đi được thực hiện với mục đích tìm kiếm sự bình an, khai sáng và kết nối với tâm hồn, thường liên quan đến việc khám phá các địa điểm tôn giáo, văn hóa, hoặc thiên nhiên có ý nghĩa đặc biệt.

Xu hướng du lịch tâm linh trên thế giới là một trong những phân khúc phát triển nhanh nhất trong ngành du lịch hiện nay.

Theo Tổ chức Du lịch Thế giới (UNWTO), mỗi năm có khoảng 300-330 triệu du khách thập phương hành hương đến thăm các địa điểm tôn giáo quan trọng nhất trên thế giới.

Mỗi năm có khoảng 2,5 triệu người đến quan thánh địa Bodh Gaya Bodh Gaya (Bồ Đề Đạo Tràng), một thành phố ở Ấn Độ, nổi tiếng là nơi đức Phật Thích Ca Mâu Ni đã giác ngộ dưới gốc cây bồ đề.

Năm 2017, 2,4 triệu người Hồi giáo đã đi từ khắp nơi trên thế giới đến Ả Rập Xê Út để tham dự cuộc hành hương Hajj thường niên. Khoảng 4 triệu người hành hương theo đạo Thiên chúa đã tham dự các sự kiện của đức Giáo hoàng, các buổi cầu nguyện hoặc nghi lễ tại Tòa thánh Vatican nằm trong lòng thành phố Rome, Ý vào năm 2016.

Cộng hòa Hồi giáo Pakistan có nhiều di tích lịch sử Phật giáo quan trọng, đang đẩy mạnh chiến lược "*du lịch tôn giáo*", khai thác di sản phong phú của nền văn

minh Phật giáo Gandhāra cổ đại.

Theo đó, thủ đô là Taxila, đã trở thành trung tâm học thuật và văn hóa Phật giáo lớn dưới thời Đế chế Mauryan, đặc biệt là dưới thời trị vì của Hoàng đế Ashoka vào thế kỷ III trước Công nguyên.

Chiêm bái chùm ảnh đẹp về các Di tích Phật giáo ở Cộng hòa Hồi giáo Pakistan:

Một tác phẩm điêu khắc Phật nổi tiếng ở Bảo tàng Taxila, Pakistan theo phong cách Gandhara.

Phong cách Nghệ thuật Phật giáo Gandhāra là một phong cách nghệ thuật Phật giáo phát triển ở vùng Gandhāra (nay là tây bắc Pakistan và đông Afghanistan) từ thế kỷ I TCN đến thế kỷ VII SCN.

Tượng Phật nhập niết bàn vĩ đại

Vào những năm trước đây, Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa Hồi giáo Pakistan Imran Khan đã công bố ý định tăng cường du lịch Phật giáo tại quốc gia này - ngay sau thông báo tiết lộ một bức tượng Phật nằm dài 48 feet mới được khai quật gần Bảo tháp Bhamala là một di tích Phật giáo đã đổ nát, nằm gần Haripur, Pakistan, có niên đại từ thế kỷ II sau Công nguyên.

Tượng Phật nhập Niết bàn lâu đời nhất thế giới và có niên đại từ thế kỷ III. Năm trăm hiện vật liên quan đến Phật giáo đã được khai quật tại cùng khu vực, cũng có thêm di sản Phật giáo phong phú của Pakistan.

Một trong những bức tượng Phật nằm cổ nhất được phát hiện vào cuối năm 2017 ở Pakistan.

Xu hướng du lịch của Pakistan - Khách du lịch Phật giáo

Pakistan có thể là điểm đến lớn tiếp theo trong ngành du lịch di tích lịch sử Phật giáo, mặc dù trong nhiều năm, ngành du lịch văn hóa tâm linh tại quốc gia Hồi giáo này đã bị kìm hãm bởi hệ thống thị thực quan liêu cũng như tình hình an ninh bất ổn. Với sự tập trung đổi mới vào Du lịch Phật giáo, điều này đang thay đổi, với quy trình cấp thị thực mới được đơn giản hóa, tình hình an ninh được cải thiện cũng như việc áp dụng thị thực trực tuyến.

Di tích khảo cổ Takht-i-Bhai của người Parthia và tu viện Phật giáo ở Pakistan.

Năm 2018, "*Hiệp hội Du lịch ba lô*" (Backpacking Tourism Association) của Vương quốc Anh đã liệt kê quốc gia này là điểm đến du lịch số 1 trên toàn thế giới. Số lượng du lịch đã tăng lên trong những năm gần đây với các nhà văn và vlogger quốc tế nổi tiếng ca ngợi và quảng bá cảnh quan đẹp như tranh vẽ của đất nước cũng như lòng hiếu khách sâu sắc của người dân địa phương.

Tuy nhiên, quốc gia Cộng hòa Hồi giáo này vẫn tụt hậu so với số lượng du lịch Nam Á và toàn cầu. Những nỗ lực chung đang được thực hiện để phát triển du lịch hơn nữa trong nước. Thúc đẩy hiệu quả tiềm năng du lịch Phật giáo của quốc gia là con đường thiết yếu để hiện thực hóa mục tiêu này.

Bảo tháp Dharmarajika ở Taxila, Pakistan.

Di sản Phật giáo ở Pakistan - Di tích Phật giáo Gandhāra cổ đại

Thái tử Siddhārtha Gautama, sau này được tôn kính là đức Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni, đã truyền triết lý đạo Phật trên tiểu lục địa Ấn Độ từ 2600 năm trước. Phật giáo lan rộng khắp Pakistan, Afghanistan và Ấn Độ. (Xem bản đồ Ghi chú 3.) Tại nơi ngày nay là Pakistan hiện đại và các khu vực khác, Vua Ashoka Đại đế (304 đến 232 TCN) đã truyền bá Phật giáo và các di tích và nghệ thuật Phật giáo trên khắp khu vực (nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại từ năm 1500 TCN đến năm 515 CN.) [2]

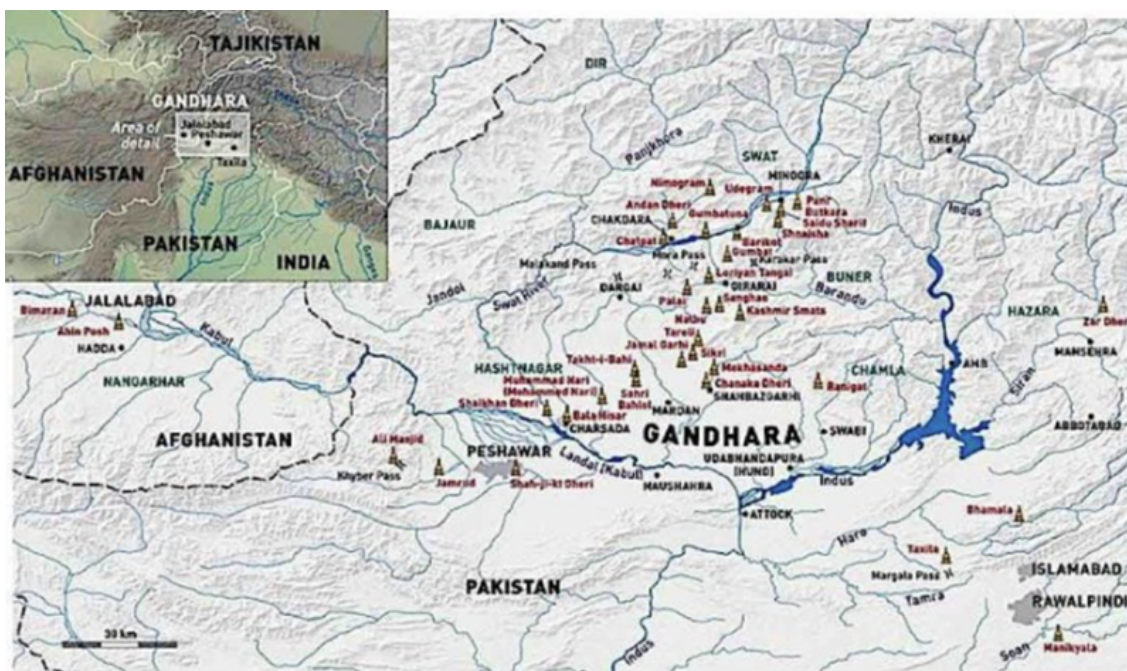
Mặc dù số lượng phật tử ở Pakistan chỉ khoảng vài nghìn người, nhưng ngày càng có nhiều du khách phật tử đến đây mỗi năm.

Một bức phù điêu đá tuyệt đẹp về Akshobhya Đại đế, người đã truyền bá Phật giáo khắp tiểu lục địa.

Một bức phù điêu bằng đá tuyệt đẹp về Ashoka đại đế, vị Quốc vương tích cực Hộ trì phật pháp, nổi tiếng với việc truyền bá Phật giáo khắp tiểu lục địa Ấn Độ và các khu vực lân cận.

Tuy nhiên, tiềm năng ẩn giấu này của Pakistan là phi thường, vì Phật giáo là một trong những con đường tâm linh lớn nhất thế giới, với hơn 520 triệu tín đồ. Hầu hết phật tử sống ở Châu Á và tương đối gần đất nước này. Nước láng giềng của Pakistan, Trung Quốc, có khoảng 244 triệu tín đồ Phật giáo.

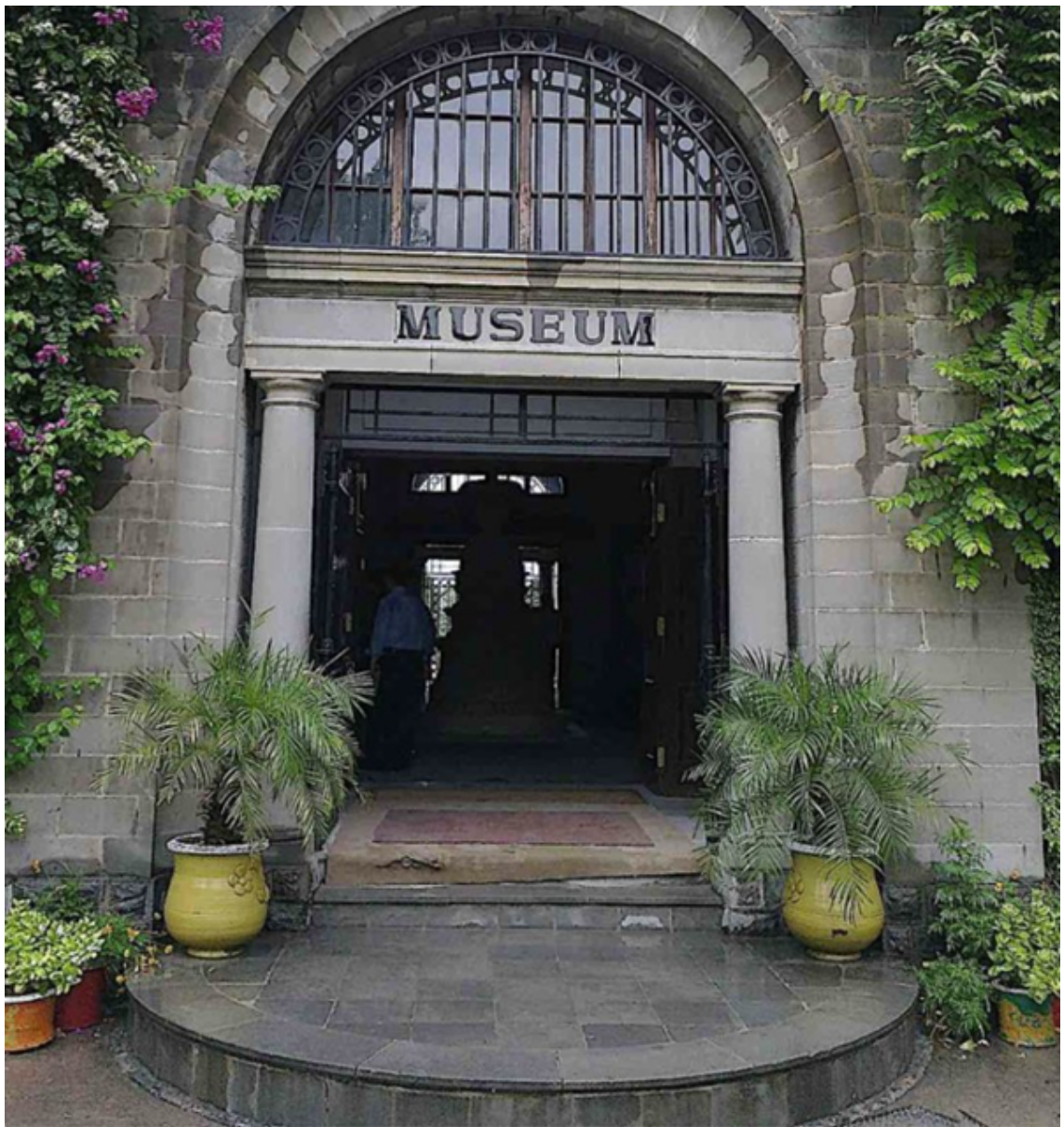
Bản đồ lịch sử hình ảnh Gandhara thời cổ đại. [3]

Bản đồ lịch sử hình dung nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại. [3]

Các điểm tham quan và hiện vật Phật giáo

Trong giai đoạn hoàng kim, thành phố cổ Taxila không chỉ là một trung tâm tôn giáo mà còn là cái nôi của nền văn hóa, nghệ thuật và nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại. Taxila, ở Punjab, Pakistan ngày nay, đặc biệt quan trọng, vì chính đức Phật đã đi du hành và giảng dạy ở vùng này.

Thành phố này từng là trung tâm Phật giáo về học thuật, kiến trúc, điêu khắc và nghệ thuật trong hơn 1000 năm.

Bảo tàng Taxila ở Pakistan có một trong những bộ sưu tập cổ vật Phật giáo tuyệt vời nhất ở Pakistan.

Bảo tàng Taxila ở Pakistan có một trong những bộ sưu tập cổ vật Phật giáo tuyệt vời nhất ở Pakistan. Bảo tàng Taxila lưu giữ những di vật và tác phẩm nghệ thuật ngoạn mục từ nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại. Bảo tàng Taxila là nơi lưu giữ di vật xá lợi răng và xương của đức Phật.

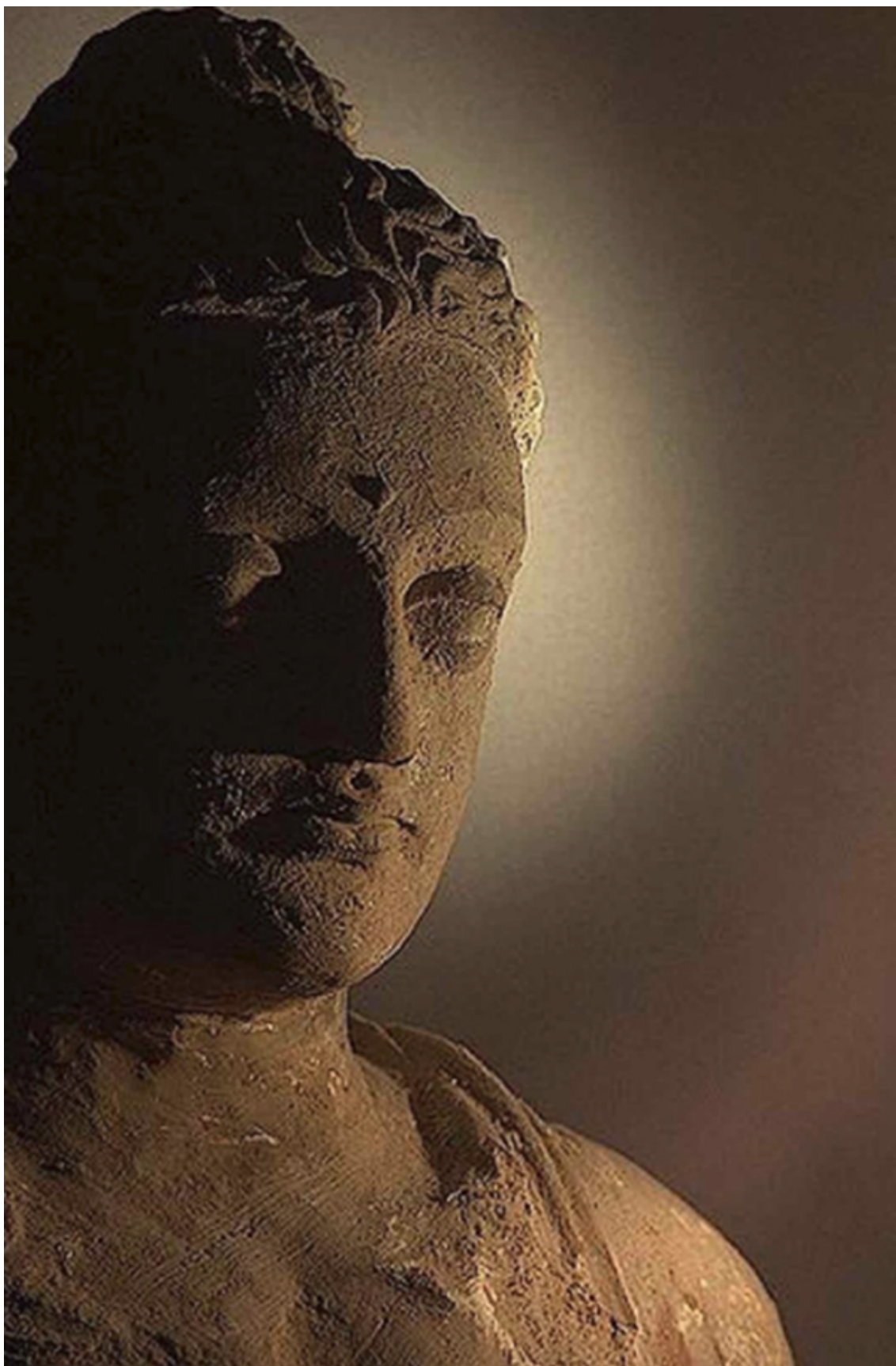
Những câu chuyện khắc trên đá, lưu giữ những hình ảnh về cuộc đời của đức Phật: Sự ra đời của Ngài, cuộc sống xa hoa trước khi giác ngộ, sự ra đi của Ngài khỏi cung điện để tìm kiếm sự giác ngộ, cũng như những mô tả cảnh sau khi đức Phật giác ngộ, và cả cảnh đức Phật nhập Niết bàn. Có khoảng 24 câu chuyện về đức Phật được khắc nổi trên hơn 1.400 hiện vật bằng đá.

Những di vật quý giá này của Đức Phật, được Đại Ashoka bảo quản, được tìm thấy tại Bảo tàng Taxila ở Pakistan. Gần đây, chính phủ đã gửi chúng đi tham quan các nước khác.

Không gian lịch sử và nghệ thuật ở đây rất đẹp, mặc dù Pakistan cần phải làm nhiều hơn nữa để tạo điều kiện thuận lợi cho du khách thập phương hành hương - đặc biệt là những du khách đến từ các quốc gia không nói tiếng Anh như Nhật Bản, Hàn Quốc và Trung Quốc.

Học giả người Hàn Quốc, Cư sĩ Lee Kun Jong (이건종, 李建宗), trong chuyến thăm Taxila năm 2018 đã nêu ra những lo ngại tương tự; ông chỉ ra rằng bảo tàng không cung cấp tờ rơi cho người nước ngoài và thiếu các thông tin hướng dẫn, khiến nhiều du khách khó hiểu được ý nghĩa của các hiện vật liên quan đến đức Phật.

Tượng Phật tại Bảo tàng Taxila ở Pakistan.

Cư sĩ Lee Kun Jong đề xuất sở du lịch hoặc chính phủ nên tìm kiếm sự hỗ trợ từ UNESCO và các tổ chức khác trong khi cũng khởi xướng các hoạt động hợp tác chung với các trường đại học quốc tế. Giáo sư tuyên bố rằng ông đã đến thăm

hơn 70 quốc gia — và không có quốc gia nào có tiềm năng du lịch như Pakistan và rằng đất nước này có thể trở thành trung tâm cho khách du lịch Phật giáo.

Tượng Phật thiền định được trưng bày tại Bảo tàng Taxila ở Pakistan.

Hiện vật tại Bảo tàng Taxila

Các hiện vật trong Bảo tàng ở Taxila, tỉnh Punjab được phát hiện từ nhiều địa điểm khác nhau, là điểm đến không thể bỏ qua đối với bất kỳ phật tử nào, hoặc là địa chỉ quan tâm của người ngưỡng mộ đức tin hoặc đồ cổ. Các điểm tham quan bao gồm Đồi Bhir (600-200 TCN), Bảo tháp và Tu viện Dharmarajika (300 TCN – 200 CN), Sirkap (200 TCN – 600 CN), Tu viện Jaulian (200 – 600 CN) và Đền Jandial (khoảng năm 250 TCN). Thành phố Sirkap có một bảo tháp tròn được coi là một trong những bảo tháp lâu đời nhất ở tiểu lục địa.

Bảo tháp Dharmarajika gần đó có niên đại từ thế kỷ II CN và đặc biệt đáng chú ý vì nó được xây dựng để lưu giữ các xá lợi mảnh xương của đức Phật.

Bảo tàng Lahore lưu giữ một bộ sưu tập lớn các cổ vật Phật giáo.

Bảo tàng Quốc gia Lahore - kho tàng nghệ thuật Phật giáo

Bảo tàng Quốc gia Lahore lưu giữ một bộ sưu tập lớn các cổ vật Phật giáo. Bảo tàng có 17 bộ sưu tập, được chia thành các nhóm tác phẩm nghệ thuật, hội họa, tượng Phật, vũ khí, văn hoá dân gian, các loài vật, tiền xu và các bảo vật khác, cũng như các kho báu từ thời kỳ đồ đá tiền sử 500.000 năm trước đến thời kỳ Moen Jodaro và Vedas.

Bảo tàng Quốc gia Lahore tự hào có kho tàng nghệ thuật Phật giáo từ các vương quốc Ấn Độ-Hy Lạp cổ đại và nền văn minh Phật giáo Gandhāra, đã trở thành

trung tâm học thuật và văn hóa Phật giáo lớn dưới thời Đế chế Mauryan, đặc biệt là dưới thời trị vì của Hoàng đế Ashoka vào thế kỷ III trước Công nguyên.

Bảo tàng có bảo tháp thu nhỏ trong tình trạng tuyệt vời cũng như vô số di tích lịch sử, nhưng viên ngọc quý của nó là “Tượng Phật Tuyết Sơn”, một loại tượng minh họa thời kỳ tu khổ hạnh của đức Thích Ca Mâu Ni trước khi thành Phật được chế tác vào thời Gandhāra cổ đại.

Một trong những bức tượng Phật Thích Ca tu khổ hạnh nổi tiếng nhất hiện đang được trưng bày tại Bảo tàng Quốc gia Lahore ở Pakistan.

Tỉnh Khyber Pakhtunkhwa (KPK) có một quần thể tu viện Phật giáo lớn, có tên là Takht-i-Bahi. Nằm gần thành phố Mardan, ẩn mình trên những ngọn đồi xanh

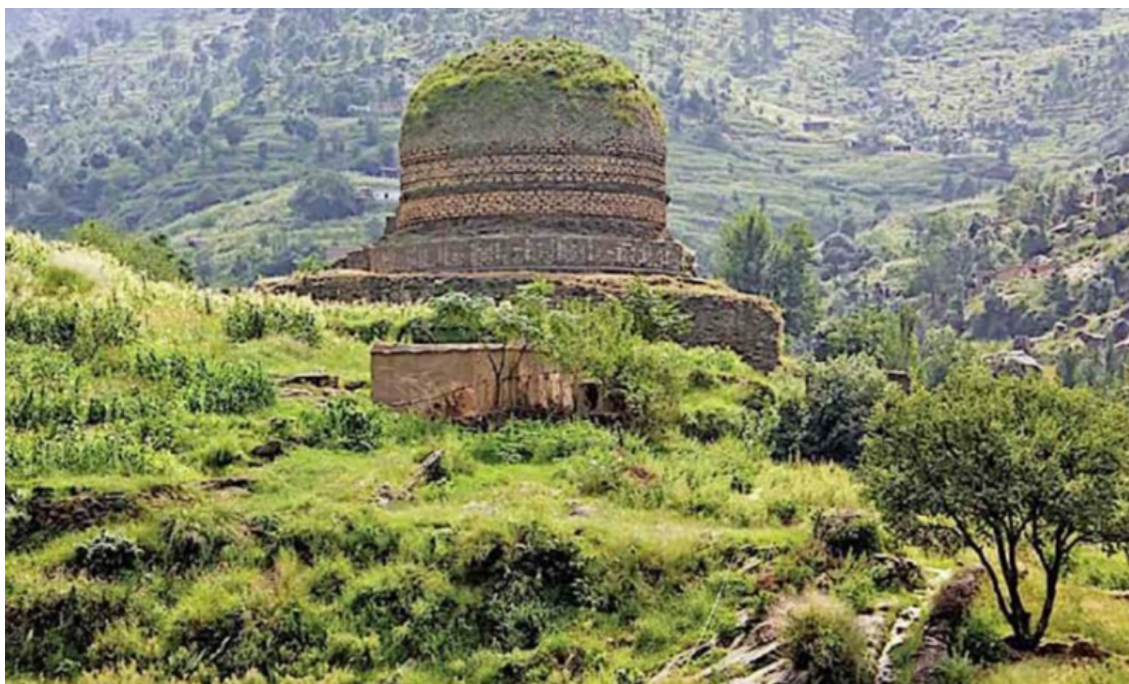
tươi đẹp như tranh vẽ. Tu viện Phật giáo này vinh dự là di tích Phật giáo lớn nhất ở quần thể nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại cũng như được đưa vào danh sách Di sản Thế giới của UNESCO.

Cảnh quan tuyệt đẹp ở Thung lũng Kalam Swat, KPK.

Thung lũng Swat xinh đẹp

Ở Swat, Tỉnh Khyber Pakhtunkhwa (KPK), người ta có thể tìm thấy nhiều bảo tháp và tu viện Phật giáo nằm rải rác xung quanh những ngọn núi và thung lũng đẹp như tranh vẽ. Được mệnh danh là Thụy Sĩ của Pakistan, thung lũng Swat từng có tới 1400 cơ sở tự viện Phật giáo. Trường phái Điều khắc nghệ thuật của nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại nổi tiếng cũng từng hiện diện ở thung lũng này.

Bảo tháp Amluk Dara gần làng Nawagai ở Swat.

Bảo tháp Amluk Dara gần làng Nawagai ở Thung lũng Swat, một huyện thuộc Phân khu Malakand của Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan.

Một số bảo tháp nổi bật nhất ở Thung lũng Swat bao gồm Bảo tháp Butkara gần Mingora, Bảo tháp Amluk Dara gần làng Nawagai và Bảo tháp Shingardar ở làng Shingardar. Ngoài những bảo tháp này, Thung lũng Swat còn có tượng Phật ngồi mang tính biểu tượng từ thế kỷ VII, ở Jahanabad, được điêu khắc trên đá, đã bị phá hoại nhưng đã được phục hồi vào năm 2016 nhờ các nhà khảo cổ học người Ý.

Tác phẩm điêu khắc trên đá này được coi là một trong những tác phẩm lớn nhất trong khu vực và các tài liệu cổ xưa mô tả khu vực này là một địa điểm trung tâm Phật học.

Sắc lệnh Masehra Rock của Hoàng đế Ashoka. Những sắc lệnh Phật giáo này được tìm thấy ở một số nơi tại Pakistan.

Sau khi quy y Tam bảo, Đại đế Asoka trở thành một vị minh quân thánh triết hộ pháp an dân. Hiện nay, các nhà khảo cổ tìm thấy được 33 sắc lệnh của Đại đế Asoka khắc trên đá, trên vách hang động và trên các trụ đá. Các sắc lệnh này được tìm thấy tại Ấn Độ, Nepal, Afghanistan, Pakistan và Bangladesh. Trong đó, có khoảng 20 sắc lệnh có cùng nội dung được lặp lại nhiều lần, trên 10 sắc lệnh khắc cùng một thời điểm.

Ngôn ngữ được sử dụng là hệ văn tự cổ gồm bốn văn hệ cho ba ngôn ngữ khác nhau, chiếm đa số là ngôn ngữ Prakrit, một số khắc bằng ngôn ngữ Hy Lạp, Aramaic và vài sắc dụ khắc bằng cả hai ngôn ngữ Hy Lạp và Aramaic. Ngôn ngữ Prakrit được viết dưới hai dạng văn hệ Brāhmī và Kharosthi (gần với Sanscrit).

Trên các sắc lệnh, Asoka tự xưng mình là Devānāmpriya Priyadarśin (vua từ bi tâm nhìn đời). Nội dung các sắc lệnh nói về chính sách cai trị đất nước là dùng ánh sáng chân lý của chính pháp, dùng triết lý đạo Phật làm nền tảng căn bản: *“Bây giờ đối với người con yêu của các thần linh, chinh phục bằng Phật pháp là chinh phục vinh quang nhất”*.

Mục đích vua Asoka hướng đến là xây dựng đời sống đạo đức, đem lại hạnh phúc, an lạc cho toàn dân, bảo vệ đời sống của các sinh vật và môi trường, chính sách bình đẳng tôn giáo. Cuối cùng và quan trọng hơn hết là ông muốn cho chính pháp được truyền bá khắp nơi trong nước và mọi nơi trên thế gian.

Các tượng đài sắc lệnh của Ashoka, được rải rác khắp tiểu lục địa, cũng có thể được tìm thấy ở Pakistan. Những sắc lệnh này rất quan trọng đối với Phật tử vì chúng đến trực tiếp từ chính Đại đế Ashoka - một trong những nhà cai trị quan trọng nhất trong lịch sử Phật giáo. Các sắc lệnh trên đá Mansehra là 14 sắc lệnh được khắc trên đá ở thành phố Mansehra, KPK, có niên đại từ thế kỷ III trước Công nguyên. Các sắc lệnh này thông báo cho công chúng về Luật hiếu đạo của Ashoka và sự mở rộng của Phật giáo.

Bảo tháp Mehenjo Daro.

Gilgit-Baltistan - Tảng đá Phật Manthal

Tảng đá Phật Manthal (Manthal Buddha Rock) là một tảng đá granit lớn có khắc hình đức Phật, có lẽ có từ thế kỷ VIII, nằm ở làng Manthal, Skardu, Gilgit-Baltistan, Pakistan. Nó được coi là một trong những Di tích Phật giáo quan trọng nhất ở Skardu. Tảng đá này cách Đường Sadpara khoảng 3 km, trên đường dẫn đến Hồ Satpara. Tại một trong những vùng tuyệt đẹp nhất của Pakistan, Gilgit-Baltistan, có nhiều kỳ quan Phật giáo hơn nữa.

Sacred Rock of Hunza cao 30 feet và có niên đại từ thiên niên kỷ thứ 1 sau CN có thể được tìm thấy tại Hunza, Gilgit-Baltistan.

Tảng đá Phật Mathal Gilgit-Baltistan.

Tảng đá Phật Manthal (hoặc “Dray chatfi Fong” theo tiếng Balti địa phương) là một tảng đá granit lớn có khắc hình đức Phật, có lẽ có niên đại từ thế kỷ VIII, nằm ở làng Manthal, Skardu, Gilgit-Baltistan, Pakistan. Đây là một trong những di tích Phật giáo quan trọng nhất ở Skardu. Tảng đá này cách Đường Sadpara khoảng 3 km, trên đường dẫn đến Hồ Satpara.

Tóm lại, Tảng đá Phật Manthal là một di tích lịch sử và tôn giáo quan trọng, nằm ở khu vực Gilgit-Baltistan, Pakistan.

Di tích Phật giáo cũng có mặt ở tỉnh Sindh. Một bảo tháp có thể được tìm thấy ở di tích khảo cổ Mohenjo-daro lịch sử. Mohenjo-daro là một khu định cư trong nền văn minh thung lũng Indus cổ đại và được coi là một trong những thành phố sớm nhất và tiên tiến nhất thế giới. Bảo tháp ở đây cao chót vót và nhìn ra thành phố cổ. Bên cạnh đó, còn có một số hiện vật và tượng Phật giáo tuyệt đẹp ở Bảo tàng Quốc gia Pakistan (ở Karachi, Sindh).

Bảo tháp tại Tu viện Phật giáo Jaulian (Di sản Thế giới được UNESCO công nhận).

Du khách có thể tìm thấy những địa điểm Phật giáo khác ở tỉnh Balochistan, cũng như ở khu vực Azad Kashmir của Pakistan.

Không chỉ là lịch sử - phong cảnh đẹp

Điều thực sự thu hút du khách thập phương hành hương những điểm tham quan được đề cập ở trên không chỉ là sự liên kết với Phật giáo, mà còn là sự tráng lệ của những khu vực có các bảo tháp, tác phẩm điêu khắc trên đá, cơ sở tự viện Phật giáo cổ đại và trung tâm đô thị. Những ngọn núi và ngọn đồi đẹp như tranh vẽ, những hồ nước lấp lánh và những dòng sông chảy xiết, màu xanh tươi dường như vô tận của cây cối và tán lá là nơi lưu giữ những sử thi của truyền thống Phật giáo.

Núi Bhir Taxila.

Đồi Bhir (Bhir Mound) là một địa điểm khảo cổ quan trọng thuộc thành phố cổ Taxila, Pakistan, chứa những tàn tích lâu đời nhất của thành phố này, được UNESCO công nhận là một phần của Di sản Thế giới Taxila.

Tháng 6 năm 2011, chính phủ Đảng Nhân dân Pakistan (PPPP) đã gửi các di vật Phật giáo từ một trung tâm Phật giáo lớn Gandhāra đến Sri Lanka để trưng bày vào dịp kỷ niệm 2.600 năm ngày Đức Phật thành đạo

Năm 2016, Chính phủ của Liên đoàn Hồi giáo Pakistan, một chính đảng ở Pakistan đã gửi các di vật bao gồm xá lợi răng và xá lợi mảnh xương của Đức Phật (từ Bảo tàng Taxila) đến Đại lễ Vesak Liên Hiệp Quốc lần thứ XIV, được tổ chức tại trung tâm hội nghị quốc tế BMICH - thủ đô Colombo, Sri Lanka.

Trong thời gian gần đây, các hội thảo và sáng kiến chung cũng đã được tổ chức với Singapore và Trung Quốc để quảng bá di sản Phật giáo của Pakistan.

Triển lãm tại bảo tàng Lahore ở Pakistan.

Vẫn còn nhiều việc phải làm - cơ sở hạ tầng du lịch chưa đủ

Mặc dù đã có nhiều nỗ lực để làm nổi bật Di sản Phật giáo, nhưng công việc thực tế vẫn chưa đủ. Bên cạnh Taxila (nơi chưa đạt tiêu chuẩn quốc tế), các điểm tham quan lịch sử còn lại rải rác khắp Pakistan chưa được hưởng nhiều hoặc không có bất kỳ cơ sở hạ tầng hay dịch vụ du lịch nào. Ngoại trừ một tấm biển ghi chi tiết về lịch sử của điểm tham quan. Một người nước ngoài, đặc biệt là người không nói tiếng Anh, sẽ phải vật lộn để nắm bắt được lịch sử và ý nghĩa của những kỳ quan này.

Những điểm tham quan này càng nhận được nhiều sự quan tâm thì chúng sẽ càng được chăm sóc tốt hơn, vì một số điểm tham quan đang xuống cấp do thiếu sự quan tâm từ chính phủ cũng như sự bảo vệ và công nhận của quốc tế.

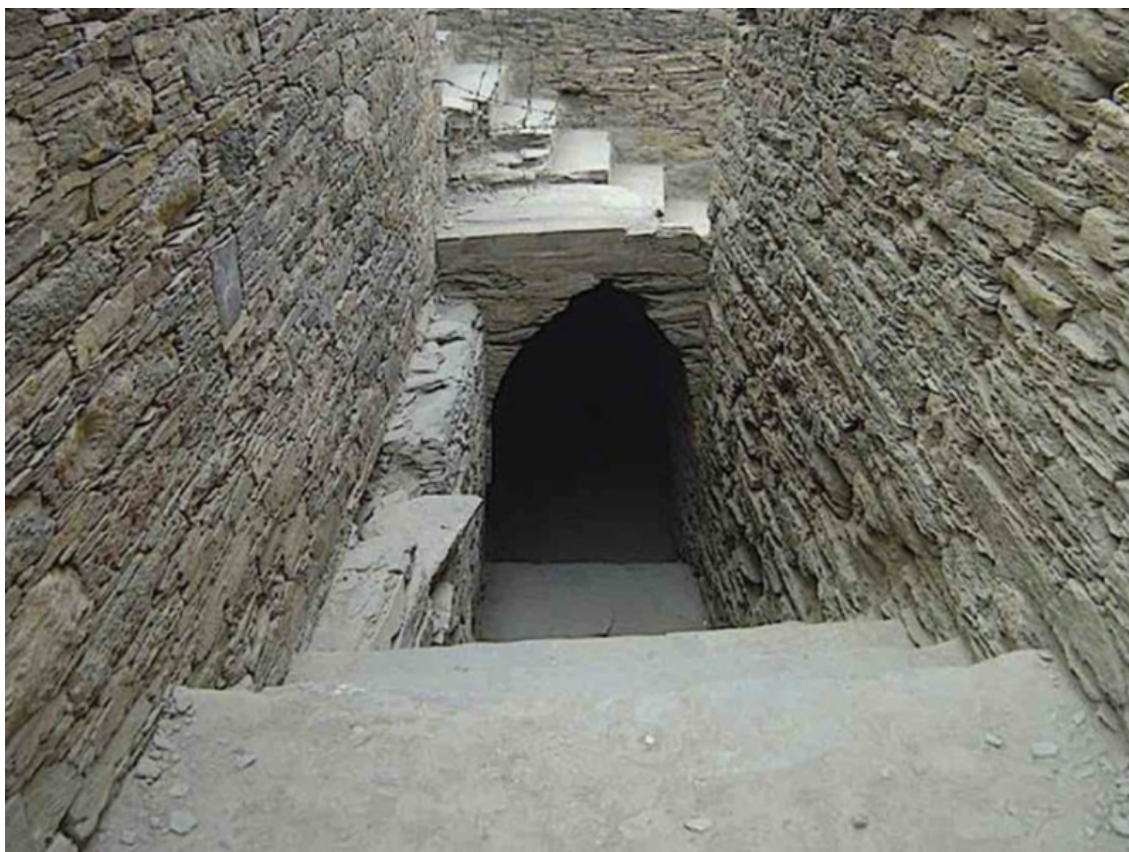

Đền Jundial ở Taxila.

Thảm kịch mất đi một số di sản Phật giáo vĩ đại nhất thế giới sẽ là vô cùng to lớn. Pakistan cần phải chi ngân sách để bảo vệ di sản Phật giáo phong phú của mình và cần phải truyền bá ra thế giới để giúp họ trong nỗ lực này.

Chính phủ nước Cộng hòa Hồi giáo Pakistan hiện tại có vẻ chủ động trong việc cải thiện cả du lịch tôn giáo và giải trí trong nước. Người dân Pakistan đang hy vọng vào sự phát triển du lịch tốt hơn trong tương lai.

Pakistan, với trọng tâm là du lịch, đang tìm cách tận dụng Hành lang kinh tế Trung Quốc-Pakistan (một phần của Sáng kiến Một vành đai, Một con đường của Trung Quốc) để tiếp thị nền văn minh Phật giáo Gandhāra cổ đại.

Quần thể tu viện Phật giáo ở Takht Bhai Mardan KPK.

Pakistan cần quảng bá nền văn hóa và lịch sử phong phú, tích cực bảo tồn - di sản Phật giáo để đẩy mạnh sự phát triển du lịch và có thể trở thành trung tâm mới cho du lịch Phật giáo.

Bảo tháp đại bàng hai đầu Sirkap có niên đại từ thế kỷ thứ 1 trước Công nguyên.

Một bảo tháp đặc biệt tại Sirkap được gọi là "*Bảo tháp Đại bàng hai đầu*" (Double-Headed Eagle Stupa). Các trụ cột ở đây có thiết kế theo phong cách Hy Lạp, "*cột Corinthian*" (Corinthian là một trong ba thức cột phổ biến nhất trong kiến trúc Hy Lạp và La Mã cổ đại). Ở vòm giữa, một ngôi đền Hy Lạp được thể hiện; ở bên ngoài, có thể nhìn thấy một ngôi đền theo phong cách Ấn Độ giáo. Trên đỉnh của những nơi tôn nghiêm này, một con đại bàng hai đầu đang ngồi, từ đó có tên gọi là Bảo tháp. Ít nhất thì họa tiết này cũng khá kỳ lạ, vì nó có nguồn gốc từ Babylon. Có vẻ như nó đã lan sang Scythia và được những người cai trị Saka đưa vào Punjab, tỉnh đông dân nhất của Pakistan.

Ghi chú:

[1] " Bihar Registered Record Tourists Arrival in 2017 "

[2] "Gandhara Civilization" Ancient History Encyclopedia

[3] Giấy phép bản đồ: Ảnh gốc của Asia Society. Được Muhammad Bin Naveed tải lên, xuất bản ngày 23 tháng 6 năm 2015 theo giấy phép sau: Creative Commons: Ghi công-Phi thương mại-Chia sẻ tương tự. Giấy phép này cho phép người khác phối lại, chỉnh sửa và xây dựng dựa trên nội dung này cho mục đích phi thương mại, miễn là họ ghi công tác giả và cấp phép cho những sáng tạo mới của họ theo các điều khoản giống hệt nhau. Xin lưu ý rằng nội dung được

liên kết từ trang này có thể có các điều khoản cấp phép khác. Nguồn Ancient.eu.

Tác giả: **Sarmad Ishfaq**

Việt dịch: **Thích Vân Phong**

Nguồn: <https://buddhawebly.com>